

ZARZĄDZENIE NR 296 KOMENDANTA GŁÓWNEGO POLICJI

z dnia 20 marca 2008 r.

**w sprawie metod i form wykonywania zadań z użyciem psów służbowych,
szczegółowych zasad ich szkolenia oraz norm wyżywienia**

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 2 i 5 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2007 r. Nr 43, poz. 277, Nr 57, poz. 390, Nr 120, poz. 818, Nr 140, poz. 981 i Nr 165, poz. 1170) zarządza się, co następuje:

**Rozdział 1
Przepisy ogólne
§ 1****1. Zarządzenie określa:**

- 1) organizację oraz sposoby używania i utrzymania psów służbowych, w tym wykonywanie zadań przez przewodników psów służbowych;
 - 2) organizację tresury, doskonalenia i testowania sprawności użytkowej psów służbowych;
 - 3) żywienie, w tym normy wyżywienia, profilaktykę i zapewnianie właściwych warunków bytowania psów służbowych;
 - 4) dobór, zakup, przekwalifikowanie, przekazywanie i wycofanie ze służby psów służbowych;
 - 5) sprawowanie nadzoru nad realizacją zadań z zakresu kynologii policyjnej.
2. Przepisy zarządzenia dotyczące komendanta wojewódzkiego Policji i komendy wojewódzkiej Policji stosuje się odpowiednio do Komendanta Stołecznego Policji i Komendy Stołecznej Policji.
 3. Przepisy zarządzenia dotyczące komendanta powiatowego Policji i komendy powiatowej Policji stosuje się odpowiednio do komendanta miejskiego Policji i komendy miejskiej Policji oraz do ko-

mendanta rejonowego Policji i komendy rejonowej Policji.

§ 2

Użyte określenia w zarządzeniu oznaczają:

- 1) pies służbowy, zwany dalej „psem” – pies będący na stanie Policji;
- 2) przewodnik psa służbowego, zwany dalej „przewodnikiem” – policjant, który odbył właściwe przeszkolenie w szkole, o której mowa w pkt 12, przewodnikiem psa do badań osmologicznych może być również pracownik Policji;
- 3) kandydat na przewodnika psa służbowego – osoba wytypowana lub będąca w trakcie przeszkolenia, o którym mowa w pkt 2, a także przewodnik, któremu przydzielono innego psa do czasu uzyskania atestu przez psa;
- 4) atest – dokument potwierdzający zdolność psa służbowego do wykonywania zadań, do których został wytresowany;
- 5) codzienna obsługa psa – zespół codziennych czynności, wykonywanych w celu zapewnienia dobrostanu psa, do których w szczególności zalicza się karmienie i pielęgnację psa oraz czynności porządkowe w pomieszczeniach dla psów;
- 6) niekorzystne warunki atmosferyczne – warunki ograniczające pracę psa, do których należy zaliczyć w szczególności:
 - a) temperaturę powietrza przekraczającą +25 °C lub niższą niż -15 °C,
 - b) silne opady atmosferyczne;

- 7) norma żywieniowa psa – ilość środków spożywczych przysługujących jednemu psu na dobę;
- 8) koordynator – policjant w wydziale prewencji komendy wojewódzkiej Policji właściwy w sprawach realizacji zadań związanych z wykorzystywaniem i utrzymaniem psów służbowych w służbie prewencyjnej lub ekspert badań osmologicznych w laboratorium kryminalistycznym komendy wojewódzkiej Policji;
- 9) tresura psów – przygotowanie, w ramach kursu, psów do zadań, o których mowa w § 18;
- 10) kurs – równoczesne szkolenie przewodnika i tresura psa realizowane na podstawie programów szkolenia przewodników psów służbowych;
- 11) tresura indywidualna psa – tresura psa przez przewodnika, realizowana w jednostce przewodnika, w której przewodnik pełni służbę lub jest zatrudniony, pod nadzorem szkoły;
- 12) szkoła – szkoła policyjna, w której prowadzone są szkolenia przewodników i tresura psów;
- 13) sprawność użytkowa psa – zdolność psa do wykonywania zadań, do których został wytresowany;
- 14) testowanie sprawności użytkowej psa – zespół czynności, podczas których dokonywane jest sprawdzenie sprawności użytkowej psa w celu wydania atestu;
- 15) doskonalenie sprawności użytkowej psa – ćwiczenia mające na celu podwyższanie umiejętności psa lub co najmniej utrzymywanie go w pełnej sprawności użytkowej;
- 16) opiekun psa – osoba opiekująca się czasowo psem podczas nieobecności osoby, której pies jest przydzielony na stałe;
- 17) instruktor szkoły – policjant, który prowadzi zajęcia dydaktyczne w szkole;
- 18) cywilny instruktor – osoba, która posiada umiejętności do prowadzenia zajęć z tresury psów potwierdzone posiadaniem stosownego zaświadczenia o ukończeniu kursu „treser psów” lub potwierdzającego posiadanie kwalifikacji zawodowych w obrębie zawodu „treser psów”;
- 19) pozorant – osoba posiadająca niezbędne umiejętności do pracy podczas ćwiczeń symulacyjnych w ramach tresury z zakresu ćwiczeń obrończych;
- 20) okres zimowy – okres od dnia 1 listopada do dnia 31 marca.

§ 3

1. Jednostki organizacyjne Policji w celu realizacji ich ustawowych zadań wyposaża się w psy służbowe.
2. Psu nadaje się nazwę i numer ewidencyjny oraz numer w systemie elektronicznej identyfikacji zwierząt, prowadzonym przez szkołę.
3. U psów, które zostały usunięte ze szkolenia z przyczyn zdrowotnych lub tresurowych, stosuje się dodatkowo oznakowanie w formie tatuażu po wewnętrznej stronie lewego ucha.

4. Po nadaniu nazwy i numeru ewidencyjnego, psu zakłada się Książkę Psa Służbowego Policji, której wzór stanowi załącznik nr 3 do zarządzenia.
5. Do czasu nadania psu nazwy i numeru, o których mowa w ust. 2, stosuje się cywilną nazwę psa.
6. Psy dzieli się na następujące kategorie:
 - 1) w służbie prewencyjnej:
 - a) patrolowe,
 - b) tropiące,
 - c) patrolowo-tropiące,
 - d) do działań antyterrorystycznych,
 - e) do wyszukiwania zapachów materiałów wybuchowych,
 - f) do wyszukiwania zapachów narkotyków,
 - g) do wyszukiwania zapachu zwłok ludzkich,
 - h) do ratownictwa wodnego i wyszukiwania zapachu zwłok w wodzie;
 - 2) w służbie kryminalnej – do badań osmologicznych.

Rozdział 2

Organizacja kynologii policyjnej

§ 4

1. Przewodników psów umieszcza się w strukturach organizacyjnych komend wojewódzkich Policji i komend powiatowych (miejskich) Policji.
2. Jednostki organizacyjne Policji, wyposażane w psy patrolowe i patrolowo-tropiące powinny dysponować taką liczbą przewodników i psów, która zapewni ciągłość służby patrolowej z psem w systemie trzymianowym – ośmiogodzinnym.
3. Przewodnikowi w służbie prewencyjnej można przydzielić jednocześnie nie więcej niż dwa psy, z zastrzeżeniem ust. 4 i 5.
4. W przypadku gdy przewodnik nie jest instruktorem szkoły oraz gdy drugi pies nie jest przydzielony przewodnikowi do indywidualnej tresury lub czasowej opieki, przewodnikowi nie można przydzielać jednocześnie:
 - 1) dwóch psów patrolowych;
 - 2) dwóch psów patrolowo-tropiących;
 - 3) psa patrolowego i patrolowo-tropiącego.
5. Dopuszcza się jednoczesne przydzielenie przewodnikowi w służbie prewencyjnej dodatkowo:
 - 1) jednego psa – w przypadku przydzielenia go do indywidualnej tresury;
 - 2) dwóch psów – w przypadku przydzielenia ich do czasowej opieki.
6. Przewodnikowi w służbie kryminalnej można przydzielić maksymalnie trzy psy do badań osmologicznych, łącznie z psami będącymi w trakcie tresury indywidualnej.
7. Pies może zostać również przydzielony osobie, która jest kandydatem na przewodnika.

§ 5

Nie należy wyposażać w psy patrolowo-tropiące jednostek organizacyjnych Policji w miastach powyżej stu tysięcy mieszkańców.

§ 6

1. Po wyrażeniu zgody przez kierownika jednostki organizacyjnej Policji, przewodnik z psem może zostać skierowany do pracy na terenie innej jednostki organizacyjnej Policji, na wniosek jej kierownika.
2. Kierownik jednostki organizacyjnej Policji, kierujący przewodnika z psem na teren działania innej jednostki, może ubiegać się od jej kierownika zwrotu kosztów z tym związanych.

§ 7

1. W komendzie wojewódzkiej Policji organizacją używania i utrzymania psów zajmuje się:
 - 1) w wydziale prewencji – zespół, w skład którego wchodzi co najmniej jeden policjant, pełniący funkcję koordynatora;
 - 2) w laboratorium kryminalistycznym – ekspert badań osmologicznych.
2. W przypadku, gdy w podległych jednostkach organizacyjnych Policji znajdują się komórki konne, to zespół, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, zajmuje się również organizacją używania i utrzymania koni służbowych. Zakres zadań w tym obszarze regulują przepisy w sprawie metod i form wykonywania zadań z użyciem koni służbowych.

§ 8

W skład zespołu, o którym mowa w § 7 ust. 1 pkt 1, mogą wchodzić także następujące osoby cywilne:

- 1) lekarz weterynarii;
- 2) instruktor;
- 3) pozorant.

§ 9

Do zadań zespołu oraz osób, o których mowa w § 7 ust. 1 pkt 1, należy w szczególności:

- 1) współdziałanie z kierownikami jednostek (komórek) organizacyjnych Policji w zakresie:
 - a) typowania kandydatów na przewodników psów,
 - b) doboru i zakupu psów,
 - c) organizacji służby przewodników, zapewniającej efektywne używanie psów,
 - d) popularyzacji używania psów;
- 2) organizowanie i prowadzenie szkoleń dla policjantów innych służb w zakresie taktyki, techniki i możliwości wykorzystania psów w służbie;
- 3) organizowanie i prowadzenie zajęć doskonalenia sprawności użytkowej psów;
- 4) sprawdzanie:
 - a) zaopatrzenia przewodników w sprzęt:
 - wykorzystywany w służbie,
 - do prowadzenia doskonalenia sprawności użytkowej psów,
 - do żywienia i pielęgnacji psów,
 - specjalny,
 - b) znajomości przez przewodników zasad taktyki i techniki używania psów oraz prowadzenia

- ćwiczeń doskonalenia sprawności użytkowej psów,
 - c) pracy przewodników w zakresie używania psów w służbie,
 - d) utrzymania psów w jednostkach organizacyjnych Policji,
 - e) dokumentowania używania psów i ćwiczeń doskonalenia sprawności użytkowej psów,
 - f) stanu użytkowego i sanitarnego pomieszczeń dla psów i zapleczy gospodarczych;
- 5) sporządzanie zapotrzebowań na:
 - a) zakup psów do tresury,
 - b) żywienie psów i opiekę weterynaryjną nad nimi;
 - 6) utrzymywanie kontaktów z hodowcami w celu rozpoznania możliwości zakupu psów do tresury;
 - 7) uczestniczenie w doborze, zakupach, przekazaniach, wymianach podczas kursów, przekwalifikowaniach i wycofywaniu psów ze służby w Policji.

§ 10

1. Zespół, o którym mowa w § 7 ust. 1 pkt 1, oprócz zadań wymienionych w § 9:
 - 1) organizuje eliminacje wojewódzkie do Kynologicznych Mistrzostw Policji;
 - 2) organizuje dla przewodników zajęcia aplikacyjne z oddziałami prewencji Policji;
 - 3) sporządza zapotrzebowania na udział instruktorów i pozorantów cywilnych w ramach zajęć doskonalenia sprawności użytkowej psów.
2. Policjant, o którym mowa w § 7 ust. 1 pkt 2, oprócz zadań wymienionych w § 9, prowadzi:
 - 1) badania śladów zapachowych ludzi – po użyciu stosownych uprawnień;
 - 2) szkolenia dla policjantów w zakresie pobierania, zabezpieczania, powielania i rozpoznawania zabezpieczonych śladów zapachowych ludzi.

Rozdział 3**Przewodnicy psów****§ 11**

1. Przy kwalifikowaniu kandydatów na przewodników należy uwzględnić tylko te osoby, które złożą deklarację do pełnienia tego rodzaju służby.
2. Kandydat na przewodnika musi spełniać w szczególności następujące warunki:
 - 1) wyrazić zgodę na pełnienie tego rodzaju służby;
 - 2) odznaczać się dobrą sprawnością fizyczną;
 - 3) posiadać dobry stan zdrowia;
 - 4) posiadać uprawnienia do prowadzenia pojazdów służbowych;
 - 5) posiadać predyspozycje do pracy ze zwierzętami.

§ 12

Do obowiązków przewodnika należy w szczególności:

- 1) używanie psa w służbie do zadań, o których mowa w § 18 oraz dokumentowanie tych czynności;
- 2) doskonalenie sprawności użytkowej psa;

- 3) racjonalne żywienie i utrzymanie psa w czystości;
- 4) dbanie o:
 - a) stan zdrowia i kondycję fizyczną psa, w tym poddawanie psa leczeniu,
 - b) terminowe szczepienia i profilaktyczne badania weterynaryjne,
 - c) pomieszczenia dla psów i zaplecze gospodarcze, utrzymywanie ich w czystości i właściwym stanie użytkowym oraz konserwowanie sprzętu szkoleniowego;
- 5) doskonalenie umiejętności z taktyki i techniki używania psa w służbie;
- 6) wykonywanie innych prac związanych z utrzymaniem psów.

§ 13

Wszystkie czynności należące do obowiązków przewodnika, o których mowa w § 12, są czynnościami służbowymi, które są uwzględniane w rozliczaniu tygodniowego czasu pełnienia służby lub pracy przewodnika.

§ 14

Przewodnika można kierować do realizacji innych zadań służbowych bez psa, w przypadku:

- 1) niekorzystnych warunków atmosferycznych;
- 2) choroby psa, nie wymagającej stałej opieki ze strony przewodnika;
- 3) niewystępowania uzasadnionych przesłanek do wykorzystania psa w danej kategorii, z wyjątkiem przewodników psów patrolowych i patrolowo-tropiących.

§ 15

Poza przypadkami określonymi w § 14 niedopuszczalne jest kierowanie przewodnika psa do innych zadań, które powodują niewykorzystanie psa w służbie.

§ 16

1. Kierownik właściwej jednostki organizacyjnej Policji, podczas nieobecności przewodnika, któremu przydzielono psa, wyznacza w formie pisemnej, czasowego opiekuna psa.
2. Czasowy opiekun psa wykonuje wyłącznie zadania związane z codzienną obsługą psa.
3. Czasowym opiekunem psa powinien być inny przewodnik.
4. Sprawowanie czasowej opieki nad psem nie uprawnia opiekuna psa do pobierania dodatku za opiekę nad nim.
5. Sprawowanie czasowej opieki nad psami powinno odbywać się na zasadzie wzajemności pomiędzy przewodnikami. Na czas opieki, przewodnik zapewnia czasowemu opiekunowi karmę dla psa i przekazuje mu Książkę Psa Służbowego Policji.
6. Sprawowanie czasowej opieki nad psem nie może trwać dłużej niż 60 dni.

7. Po 60 dniach sprawowania czasowej opieki nad psem i braku możliwości przejęcia psa przez jego przewodnika, psa należy przekazać innej osobie, na zasadach określonych w § 41.

§ 17

1. Przewodnik ponosi odpowiedzialność dyscyplinarną i materialną, w zawnionych przez niego przypadkach:
 - 1) utraty sprawności użytkowej psa;
 - 2) zaginięcia psa;
 - 3) padnięcia psa.
2. Odpowiedzialność dyscyplinarna i materialna w przypadkach, o których mowa w ust. 1, dotyczy również osób, o których mowa w § 4 ust. 7 i § 16 ust. 1.

Rozdział 4

Planowanie i służba przewodników psów służbowych

§ 18

Psy używane są w szczególności do:

- 1) służby patrolowej;
- 2) tropienia śladów;
- 3) działań antyterrorystycznych;
- 4) działań związanych z zabezpieczaniem i przywracaniem naruszonego porządku publicznego podczas imprez masowych i zgromadzeń;
- 5) przeszukiwania terenu, pomieszczeń, pojazdów, statków żeglugi śródlądowej, morskich i powietrznych lub przesyłek i bagaży w celu:
 - a) odnalezienia osób lub przedmiotów,
 - b) wyszukania śladów pozostawionych przez ludzi,
 - c) wyszukania zapachów materiałów wybuchowych,
 - d) wyszukania zapachów narkotyków,
 - e) wyszukania zapachu zwłok ludzkich;
- 6) pościgów za osobami podejrzanymi o popełnienie przestępstwa;
- 7) badań osmologicznych;
- 8) zasadzek i działań blokadowych;
- 9) ratowania tonących;
- 10) wykonywania zadań związanych z:
 - a) prowadzeniem czynności interwencyjnych,
 - b) zatrzymywaniem osób, ich pilnowaniem i doprowadzaniem,
 - c) konwojowaniem.

§ 19

1. Do służby kieruje się psy posiadające aktualny atest, którego wzory określają załączniki nr 1 i 2 do zarządzenia.
2. W trakcie szkolenia realizowanego w szkole dozwolone jest kierowanie policjantów do służby z psami nie posiadającymi atestu.
3. Czynności, o których mowa w ust. 2 mogą odbywać się jedynie pod nadzorem instruktora szkoły.
4. W przypadku, o którym mowa w ust. 2 pies nie może być używany jako środek przymusu bezpo-

średniego oraz nie może być kierowany do zadań związanych z zabezpieczaniem porządku podczas imprez masowych i zgromadzeń.

§ 20

Pies może być skierowany do służby wyłącznie z przewodnikiem, który jest wpisany w atście psa.

§ 21

Pies może być używany w służbie wyłącznie do zadań odpowiadających danej kategorii, do której został wytresowany.

§ 22

1. Psa prowadzi się na smyczy i w kagańcu, z wyłączeniem psów wytresowanych do służby bez kagańca oraz w sytuacjach uzasadnionych taktyką i techniką użycia psa, o których mowa w programach szkolenia przewodników psów służbowych.
2. W trakcie przeszukań pomieszczeń mieszkalnych psa prowadzi się na smyczy, z wyłączeniem sytuacji uzasadnionych taktyką i techniką przeszukania, o których mowa w programach szkolenia przewodników psów służbowych.
3. Przed przystąpieniem do przeszukania terenu lub pomieszczeń przy użyciu psa patrolowego, patrolowo-tropiącego oraz psa do działań antyterrorystycznych, przewodnik ma obowiązek wezwać osoby postronne i ukrywające się do ujawnienia swojej obecności oraz ostrzec o działaniach z wykorzystaniem psa lub użyciu psa.

§ 23

1. Przewodnicy realizują zadania wspierając policjantów z innych specjalności w służbie prewencyjnej i w służbie kryminalnej.
2. Przewodnik psa w kategorii patrolowo-tropiącej oraz patrolowej pełni służbę z wykorzystaniem środka transportu, przerywaną patrolami pieszymi w rejonach szczególnie zagrożonych przestępczością.
3. Służba patrolowa z psem pełniona jest w sposób zapewniający niezwłoczne przemieszczenie przewodnika w celu udzielenia wsparcia innym policjantom realizującym zadania na całym terenie działania jednostki organizacyjnej Policji.
4. W uzasadnionych przypadkach dopuszcza się możliwość pełnienia służby przez przewodnika, o którym mowa w ust. 2, w patrolu jednoosobowym, na zasadach określonych przepisami w sprawie form i metod wykonywania zadań przez policjantów pełniących służbę patrolową.
5. Nie należy kierować psa do działań przed upływem co najmniej trzech godzin od zakończenia służby.

§ 24

1. Planując służbę przewodnika należy zapewnić mu jedną godzinę na codzienną obsługę psa w godzi-

nach pracy lub pełnienia służby.

2. Czas na codzienną obsługę psa podczas służby przysługuje przewodnikowi, opiekunowi i kandydatowi na przewodnika, również w dniach pełnienia służby bez psa.
3. Czas codziennej obsługi psów wydłuża się o dwadzieścia minut – w sytuacji gdy przewodnik posiada więcej niż jednego psa.
4. Przewodnikowi należy zapewnić jeden dzień tygodniowo na doskonalenie sprawności użytkowej psów, bez względu na ilość przydzielonych psów.
5. Rozliczając czas pracy lub pełnienia służby przewodnika oraz kandydata na przewodnika, któremu przydzielono psa, uwzględnia się jedną godzinę na codzienną obsługę psa w każdym dniu wolnym od służby, z zastrzeżeniem ust. 3.
6. W przypadku, gdy przewodnik trzyma psa w miejscu zamieszkania, czas na codzienną obsługę psa w dniach wolnych od służby wylicza się tak, jak w sytuacji przewodników trzymających psy na terenie jednostki.
7. W przypadku sprawowania przez opiekuna czasowej opieki nad psem czas na codzienną obsługę psa w czasie służby i w dniach wolnych, wylicza się tak, jak w przypadku psów przydzielonych na stałe.
8. Organizując służbę przewodnika z psem należy uwzględnić panujące warunki atmosferyczne.
9. W niekorzystnych warunkach atmosferycznych, przełożony przewodnika, może:
 - 1) nie kierować psa do służby;
 - 2) skrócić czas pełnienia służby z psem;
 - 3) wprowadzić dodatkowe odpoczynki dla psa.

§ 25

1. Podczas wykonywania czynności związanych z tropieniem śladów i przeszukianiem terenu lub pomieszczenia, przewodnik jest bezpośrednio ubezpieczony przez co najmniej jednego policjanta.
2. Zadaniem policjanta ubezpieczającego jest:
 - 1) ostrzeganie przewodnika przed niebezpieczeństwem;
 - 2) oznakowanie wykrytych miejsc ze śladami pobytu osób tropionych, zabezpieczenie przed zniszczeniem przedmiotów odnalezionych przez psa na trasie tropienia i w miejscach przeszukiwania;
 - 3) utrzymywanie łączności radiowej;
 - 4) wykonywanie poleceń przewodnika, uzasadnionych zaistniałymi okolicznościami.

§ 26

1. Przewodnik może odstąpić lub przerwać tropienie śladów lub przeszukiwanie, jeżeli:
 - 1) na miejscu zdarzenia nie ujawniono śladów lub przedmiotów umożliwiających rozpoczęcie tropienia, a także gdy pies nie podejmuje tropienia śladów niewidocznych;

- 2) pies nie podejmuje tropienia śladów umyślnie zniszczonych lub pokrytych substancjami o silnym zapachu, pomimo ponawianych prób;
 - 3) panują czynniki atmosferyczne utrudniające tropienie, do których można zaliczyć w szczególności wysoką temperaturę powietrza, ulewny deszcz, bardzo silny wiatr, świeży śnieg lub silny mróz;
 - 4) widoczne jest zmęczenie psychofizyczne psa;
 - 5) na wskazanym do tropienia lub przeszukania terenie i w pomieszczeniach znajdują się czynniki mogące zaszkodzić zdrowiu psa.
2. Odstąpienie od użycia psa na miejscu zdarzenia uzasadnia się w notatce służbowej.

Rozdział 5

Dobór psów do tresury, tresura, doskonalenie i testowanie sprawności użytkowej psów

§ 27

Doboru psów dokonuje się zgodnie z kryteriami określonymi w załączniku nr 4 do zarządzenia.

§ 28

1. Koordynator lub osoby, o których mowa w § 7 ust. 1, dokonują typowania psów do tresury, następnie nadzorują przeprowadzenie prób polowych i badań weterynaryjnych.
2. Po wykonaniu czynności, o których mowa w ust. 1, koordynator może potwierdzić, w okresie 21 dni przed planowanym rozpoczęciem kursu, przydatność psów do tresury poprzez przeprowadzenie prób polowych w szkole przez instruktorów szkoły, po wcześniejszym uzgodnieniu terminu ze szkołą.
3. Po zaliczeniu prób polowych i badaniach weterynaryjnych w szkole dokonuje się oznakowania elektronicznego psa i wstępnego zakwalifikowania go do tresury.
4. Dopuszcza się możliwość oznakowania elektronicznego psa bezpośrednio po wykonaniu czynności, o których mowa w ust. 1.
5. Nie stosuje się oznakowania elektronicznego psa w przypadku, gdy pies jest już oznakowany elektronicznie.

§ 29

1. Podstawową formą szkolenia kandydatów na przewodników jest kurs stacjonarny prowadzony w szkole.
2. Podstawową formą szkolenia psów jest tresura w ramach kursu stacjonarnego, o którym mowa w ust. 1.
3. Metody i formy tworzenia i realizacji programów kursów przewodników i tresury psów do służby określają przepisy w sprawie opracowywania, wprowadzania, zmiany i uchylania programów szkolenia zawodowego i programów nauczania.
4. Dopuszcza się możliwość indywidualnej tresury psa przez przewodnika, który w szkole ukończył

szkolenie odpowiadające kategorii psa.

5. Tresura psa, o której mowa w ust. 4, prowadzona jest zgodnie z programem szkolenia, według harmonogramu ustalonego przez szkołę.
6. Zgodę na indywidualną tresurę psa wydaje komendant szkoły na wniosek właściwego komendanta wojewódzkiego Policji.
7. Wycofanie psów z kursu i wymiana psów w trakcie kursu odbywa się na zasadach zawartych w programach szkolenia.

§ 30

1. Ukończenie kursu w szkole jest równoznaczne z wydaniem atestu psu.
2. Pierwszy atest wydaje się na okres do dwunastu miesięcy.
3. Kolejne atesty wydawane są na okres do dwudziestu czterech miesięcy.
4. Atest wydaje komendant szkoły.
5. Przekazanie na stałe psa innej osobie skutkuje utratą atestu dla psa.
6. W przypadku przekazania psa osobie, która nie ukończyła kursu odpowiadającego kategorii psa, osoba ta wraz z psem, w możliwie najkrótszym terminie, musi zostać skierowana na kurs do szkoły.
7. Testowanie sprawności użytkowej psów dokonywane jest przez instruktora szkoły w szkole lub w komendach wojewódzkich Policji.
8. Testowanie psa do badań osmologicznych, w celu wydania pierwszego atestu psu, odbywa się w szkole, w obecności eksperta osmologii z pracowni, w której będzie pracował przewodnik z danym psem.
9. O terminie testowania psa, o którym mowa w ust. 8, komendant szkoły powiadamia kierownika komórki organizacyjnej Policji, w struktury której wchodzi pracownia osmologiczna, w której przewodnik z psem będzie pracował.
10. Z czynności, o których mowa w ust. 8 sporządza się protokół. Wzory protokołów z testowania sprawności użytkowej psów określają załączniki nr 5a-5f do zarządzenia.
11. Testowanie sprawności użytkowej psa zakończone jest każdorazowo wystawieniem oceny.
12. Oceny zawarte w protokole z testowania sprawności użytkowej psów, wystawia instruktor szkoły.
13. W przypadku negatywnej oceny wystawionej w wyniku testowania sprawności użytkowej psa, nie wystawia się atestu, a aktualny atest traci ważność.
14. W przypadku, o którym mowa w ust. 13 przeprowadza się powtórny atestację psa. Wniosek w tej sprawie do komendanta szkoły składa komendant wojewódzkiej Policji.
15. Powtórna atestacja przeprowadzana może być w szkole lub w komendzie wojewódzkiej Policji.
16. Powtórny atestację psa przeprowadza komisja powołana przez komendanta szkoły, składająca się między innymi z przedstawiciela:

- 1) Biura Prewencji i Ruchu Drogowego Komendy Głównej Policji albo Centralnego Laboratorium Kryminalistycznego Komendy Głównej Policji;
 - 2) wydziału komendy wojewódzkiej Policji właściwego w sprawach wykorzystania psów służbowych.
17. Stwierdzona komisyjnie utrata sprawności użytkowej psa daje komendantowi szkoły podstawę do wnioskowania o:
- 1) wycofanie psa ze służby w Policji;
 - 2) przekwalifikowanie psa do innej kategorii;
 - 3) przekazanie psa innej osobie.
18. Decyzja komendanta szkoły wydana w wyniku powtórnej atestacji jest ostateczna.

§ 31

1. Doskonalenie sprawności użytkowej psa jest czynnością realizowaną przez przewodnika na terenie jednostki, w której przewodnik pełni służbę lub na terenie działania innej jednostki organizacyjnej Policji.
2. Doskonalenie sprawności użytkowej psa odbywa się w formie ćwiczeń przeprowadzanych cyklicznie w sposób indywidualny lub zbiorowy (wspólnie z innymi przewodnikami).
3. Dopuszcza się możliwość realizacji zajęć doskonalących sprawność użytkową psa w szkole.
4. Zajęcia, o których mowa w ust. 2 organizowane są na wniosek komendanta wojewódzkiego Policji skierowany do komendanta szkoły.

§ 32

1. Komendant szkoły lub kierownik właściwej jednostki organizacyjnej Policji, może zatrudnić cywilnych instruktorów i pozorantów do:
 - 1) zajęć z doskonalenia sprawności użytkowej psów;
 - 2) testowania sprawności użytkowej psów;
 - 3) zajęć z tresury – w szkole.
2. Nadzorujący realizację zajęć, o których mowa w ust. 1, obowiązany jest poinstruować cywilnego instruktora lub pozoranta o podstawowych warunkach zachowania bezpieczeństwa pracy oraz technice ćwiczeń tresury psów w Policji, w zakresie niezbędnym do wykonania zadania.
3. Ćwiczenia realizowane z cywilnym instruktorem w szkole odbywają się wyłącznie pod nadzorem instruktora szkoły.
4. Osoba zatrudniona jako cywilny instruktor lub pozorant musi być ubezpieczona od następstw nieszczęśliwych wypadków.

Rozdział 6

Żywnienie, normy wyżywienia, profilaktyka i pomieszczenia dla psów

§ 33

1. Za zakup karmy i prawidłowe żywienie psa odpowiada osoba, której przydzielono psa.

2. Przewodnikowi wypłaca się równoważnik pieniężny za każdy dzień miesiąca, ustalony w wysokości 0,7 stawki żywieniowej policjanta „SZ”, określonej w przepisach w sprawie wartości pieniężnych, norm wyżywienia oraz sposobu ich stosowania dla policjantów.
3. Wnioski dotyczące zmian stawek żywieniowych zatwierdza komendant szkoły lub komendant wojewódzki Policji.

§ 34

1. W okresie letnim psy żywione są raz dziennie, a w okresie zimowym – dwa razy dziennie.
2. Psy muszą mieć zapewniony stały dostęp do wody.

§ 35

Sposób określania wartości norm żywieniowych dla poszczególnych ras psów, z uwzględnieniem ich stanu zdrowia oraz okresów żywienia, określa załącznik nr 6 do zarządzenia.

§ 36

1. Ze środków budżetowych Policji mogą być żywione wyłącznie psy będące na stanie Policji.
2. Komendant szkoły lub komendant wojewódzki Policji może zezwolić na:
 - 1) odpłatne żywienie psów z innych jednostek organizacyjnych resortu spraw wewnętrznych i administracji – w wysokości stawki pieniężnej normy obliczanej według zasad określonych w załączniku nr 6 do zarządzenia;
 - 2) odpłatne żywienie psów z innych jednostek organizacyjnych spoza resortu spraw wewnętrznych i administracji – w wysokości co najmniej 200% stawki pieniężnej normy, obliczanej według zasad określonych w załączniku nr 6 do zarządzenia.

§ 37

1. Psa poddaje się:
 - 1) obowiązkowym szczepieniom przeciwko wściekliźnie;
 - 2) innym szczepieniom ochronnym;
 - 3) okresowym badaniom weterynaryjnym – nie rzadziej niż dwa razy do roku;
 - 4) kwartalnym odrobaczaniem;
 - 5) innym zabiegom profilaktycznym – według wskazań lekarza weterynarii.
2. Czynności, o których mowa w ust. 1, mogą realizować również policjanci, którzy posiadają prawo wykonywania zawodu lekarza weterynarii.
3. Koszty opieki weterynaryjnej, zakup leków oraz zleconych usług weterynaryjnych i zoohigienicznych pokrywane są z budżetów jednostek organizacyjnych Policji posiadających na stanie psy.
4. W czasie pobytu psa w szkole koszty, o których mowa w ust. 3 pokrywane są z budżetu szkoły.

§ 38

1. Psa utrzymuje się:
 - 1) na terenie jednostki organizacyjnej Policji;
 - 2) w miejscu zamieszkania przewodnika – jeżeli posiada on niezbędne do tego warunki;
 - 3) na innym terenie wyznaczonym przez kierownika jednostki (komórki) organizacyjnej Policji.
2. Utrzymanie psa w miejscu zamieszkania przewodnika możliwe jest za zgodą kierownika komórki właściwej do spraw prewencji komendy wojewódzkiej Policji.
3. Psu należy zapewnić dobrostan, zgodnie z potrzebami danej rasy i płci.
4. Nie zezwala się na prowadzenie rozrodu psów z wyjątkiem psów będących na stanie szkoły. Zgodę na prowadzenie rozrodu wydaje komendant szkoły.
5. Lokalizacja oraz parametry techniczne pomieszczeń dla psów powinny spełniać normy zawarte w przepisach w sprawie warunków utrzymywania poszczególnych gatunków zwierząt wykorzystywanych do celów specjalnych.
6. Pomieszczenia stałe oraz pojazdy służące do transportu psów muszą być stale utrzymywane w czystości oraz dezynfekowane i deratyzowane przynajmniej raz na kwartał oraz każdorazowo w razie konieczności.

Rozdział 7**Zakup, przekwalifikowanie, przekazanie i wycofanie psów ze służby****§ 39**

1. Komisję w sprawie zakupu psa powołuje komendant wojewódzkiej Policji lub komendant szkoły.
2. W skład komisji powoływanej do zakupu psa wchodzi przedstawiciele wydziałów komendy wojewódzkiej Policji właściwych w sprawach wykorzystania psów służbowych, przedstawiciele jednostek organizacyjnych Policji, na rzecz których dokonywany jest zakup psów, lekarz weterynarii, a także w uzasadnionych przypadkach, przedstawiciel szkoły.
3. Zakupu psa może dokonywać również szkoła na potrzeby własne.
4. Psy mogą pochodzić z darowizny dokonanej na rzecz Policji oraz z hodowli własnej, pod warunkiem spełnienia kryteriów określonych w załączniku nr 4 do zarządzenia.
5. Protokół zakupu psa określa załącznik nr 7 do zarządzenia.

§ 40

1. Przekwalifikowanie psa jest możliwe:
 - 1) w przypadku, o którym mowa w § 30 ust. 17;
 - 2) ze względu na szczególnie uzasadnione potrzeby Policji.
2. Komisję do przekwalifikowania psa powołuje komendant szkoły na wniosek właściwego komendanta wojewódzkiego Policji.

3. W skład komisji dokonującej przekwalifikowania psa wchodzi instruktor ze szkoły oraz przedstawiciel z wydziału komendy wojewódzkiej Policji właściwego w sprawach wykorzystania psów służbowych.
4. Protokół przekwalifikowania, którego wzór określa załącznik nr 8 do zarządzenia, zatwierdza komendant szkoły.
5. Przekwalifikowanie psa powoduje:
 - 1) utratę ważności dotychczasowego atestu;
 - 2) konieczność uzyskania przez psa atestu w nowej kategorii.

§ 41

1. Psa można przekazać na stałe innej osobie z tej samej jednostki organizacyjnej Policji lub z innej jednostki organizacyjnej Policji.
2. W przypadku przekazywania psa:
 - 1) pomiędzy komendami wojewódzkimi Policji – komisję do przekazania psa powołuje komendant wojewódzkiej Policji przekazujący psa;
 - 2) pomiędzy szkołą, a komendą wojewódzką Policji – komisję do przekazania psa powołuje komendant przekazujący psa;
 - 3) pomiędzy jednostkami organizacyjnymi Policji w ramach województwa – komisję do przekazania psa powołuje kierownik komórki do spraw prewencji komendy wojewódzkiej Policji.
3. Przekazanie psa innej osobie następuje w sytuacjach gdy wystąpią przesłanki, które uniemożliwiają dalszą pracę przewodnika z psem oraz w przypadkach o których mowa w § 16 ust. 7 i § 30 ust. 17.
4. Protokół przekazania, którego wzór określa załącznik nr 9 do zarządzenia, zatwierdza właściwy komendant wojewódzkiej Policji, komendant szkoły lub właściwy naczelnik komendy wojewódzkiej Policji.

§ 42

1. Komisję w sprawie wycofania psa ze służby powołuje komendant wojewódzkiej Policji lub komendant szkoły. Z prac komisji sporządza się protokół, którego wzór określa załącznik nr 10 do zarządzenia.
2. Psy wycofuje się ze służby:
 - 1) w razie trwałej utraty sprawności użytkowej;
 - 2) będące w stanach chorobowych nierokujących poprawy.
3. Psa można wycofać ze służby po ukończeniu przez niego dziewiątego roku życia.
4. W skład komisji, o której mowa w ust. 1 wchodzi:
 - 1) koordynator lub inna osoba, o których mowa w § 7 ust. 1;
 - 2) lekarz weterynarii – w przypadku wycofania psa ze służby ze względu na jego stan zdrowia;
 - 3) inne osoby wyznaczone przez właściwego komendanta wojewódzkiego Policji lub komendanta szkoły.

5. Protokół wycofania psa ze służby zatwierdza komendant wojewódzki Policji lub komendant szkoły. Protokół może zawierać:
 - 1) wniosek o nieodpłatne przekazanie psa dotychczasowemu przewodnikowi;
 - 2) wniosek o sprzedaż psa w drodze przetargu;
 - 3) propozycję ceny sprzedaży psa;
 - 4) wniosek o eutanazję – tylko w przypadku wskazań weterynaryjnych.
6. Komisja, o której mowa w ust. 1, w pierwszej kolejności podejmuje decyzję o nieodpłatnym przekazaniu psa dotychczasowemu opiekunowi.
7. Decyzja, o której mowa w ust. 6 nie może zostać podjęta jeżeli przyczyna wycofania psa ze służby jest następstwem zawinionego działania opiekuna.
8. Jeżeli przetarg nie doszedł do skutku, pies może być sprzedany po cenie ustalonej przez komisję.
9. W przypadku gdy pies nie zostanie sprzedany w drodze przetargu nieograniczonego lub po cenie ustalonej przez komisję, może on zostać nieodpłatnie przekazany innej, niż dotychczasowy przewodnik, osobie lub instytucji.
10. Osoba lub instytucja, której pies jest przekazywany musi gwarantować należytą opiekę nad psem.
11. Protokół wycofania psa ze służby każdorazowo zatwierdza komendant wojewódzki Policji lub komendant szkoły.

§ 43

O zakupie, przekazaniu psa, wycofaniu ze służby, padnięciu lub zaginięciu, przewodniczący komisji niezwłocznie zawiadamia kierownika właściwej jednostki Policji, na stanie której znajdował się pies lub na stan której przyjęto psa.

§ 44

1. Wartość pieniężna psa jest równa:
 - 1) przed tresurą – cenie zakupu, przy czym wartość pieniężną psa darowanego określa się, biorąc za podstawę średnią cenę zakupu psów do tresury z trzech miesięcy poprzedzających przyjęcie darowizny;
 - 2) po tresurze – cenie zakupu psa powiększonej o 50%, przy czym ustaloną wartość pieniężną psa wpisuje się, po zakończeniu kursu tresury, do Książki Psa Służbowego Policji.
2. Wartość pieniężna psa jest wyliczana na podstawie wartości wpisanej do Książki Psa Służbowego Policji i wynosi:
 - 1) 80% – po ukończeniu przez psa piątego roku życia;
 - 2) 60% – po ukończeniu przez psa szóstego roku życia;
 - 3) 40% – po ukończeniu przez psa siódmego roku życia;
 - 4) 20% – po ukończeniu przez psa ósmego roku życia;
 - 5) 5% – po ukończeniu przez psa dziewiątego roku życia;

- 6) 0% – w przypadku podjęcia decyzji przez komisję, o której mowa w § 42 ust. 1, o nieodpłatnym przekazaniu psa dotychczasowemu opiekunowi.
3. Wartość psa, u którego stwierdzone zostały jednostki chorobowe nie rokujące poprawy wynosi:
 - 1) 30% wartości wpisanej do Książki Psa Służbowego Policji – w przypadku stwierdzenia jednostek chorobowych eliminujących psa ze służby;
 - 2) 5% wartości wpisanej do Książki Psa Służbowego Policji – w odniesieniu do psa, u którego stwierdzono stan chorobowy nie rokujący poprawy.
4. Po zatwierdzeniu protokołu z wnioskiem o wycofaniu ze służby, pies jest nadal utrzymywany ze środków Policji do momentu fizycznego przekazania nowemu właścicielowi, które powinno nastąpić niezwłocznie, w terminie nie przekraczającym 30 dni od rozstrzygnięcia przetargu lub od podjętej decyzji w sprawie przekazania psa.

Rozdział 8

Sprawowanie nadzoru nad realizacją zadań z zakresu kynologii policyjnej

§ 45

Nadzór nad problematyką kynologii policyjnej, w ramach kompetencji określonych niniejszym zarządzeniem, sprawują:

- 1) Dyrektor Biura Prewencji i Ruchu Drogowego Komendy Głównej Policji;
- 2) Dyrektor Centralnego Laboratorium Kryminalistycznego Komendy Głównej Policji;
- 3) Komendant Szkoły;
- 4) Komendanci wojewódzcy Policji.

§ 46

1. Dyrektor Biura Prewencji i Ruchu Drogowego Komendy Głównej Policji sprawuje nadzór nad wykozystaniem psów w służbie prewencyjnej, wymienionych w § 3 ust. 6 pkt 1, i jest odpowiedzialny w szczególności za:
 - 1) inicjowanie zmian w programach szkolenia przewodników i tresury psów;
 - 2) określanie zasad i sposobów pełnienia służby z psem.
2. Dyrektor, o którym mowa w ust. 1, współpracuje z komendantem szkoły w zakresie czynności związanych z testowaniem sprawności użytkowej psów.

§ 47

Dyrektor Centralnego Laboratorium Kryminalistycznego Komendy Głównej Policji sprawuje nadzór nad użyciem psów do badań osmologicznych i odpowiedzialny jest w szczególności za:

- 1) organizację używania i utrzymania psów;
- 2) koordynację oraz wytyczanie kierunków rozwoju badań osmologicznych, w porozumieniu z zainte-

resowanymi biurami Komendy Głównej Policji oraz szkołą;

- 3) inicjowanie działań w zakresie:
 - a) programów szkolenia przewodników psów,
 - b) tworzenia pracowni osmologicznych,
 - c) projektów budowy, remontów oraz wyposażenia pomieszczeń pracowni osmologicznych pod kątem ich zgodności ze standardami określonymi w metodyce badań osmologicznych;
- 4) aktualizowanie metodyki badań osmologicznych w porozumieniu z komendantem szkoły;
- 5) prowadzenie ocen certyfikacyjnych istniejących pracowni badań osmologicznych;
- 6) przeprowadzenie ocen jakości badań osmologicznych.

§ 48

Komendant szkoły jest odpowiedzialny w szczególności za:

- 1) przebieg i jakość szkolenia oraz doskonalenia zawodowego instruktorów i przewodników;
- 2) kwalifikację psów do tresury oraz ich tresurę w trybie określonym właściwym programem szkolenia;
- 3) testowanie sprawności użytkowej psów;
- 4) inicjowanie zmian w programach szkolenia przewodników i tresury psów.

§ 49

Komendanci wojewódzcy Policji:

- 1) odpowiadają za właściwe wykorzystanie psów w służbie;
- 2) oceniają efektywność używania psów oraz ich utrzymanie w jednostkach organizacyjnych Policji;
- 3) powołują lub likwidują pracownie badań osmologicznych na wniosek naczelnika laboratorium kryminalistycznego;
- 4) odpowiadają za zapewnienie w budżetach środków finansowych przeznaczonych na:
 - a) zakup psów do tresury oraz niezbędnego sprzętu,
 - b) leczenie i żywienie psów,
 - c) budowę i remonty pomieszczeń dla psów, zapleczy gospodarczych,
 - d) wyposażenie pomieszczeń do prowadzenia badań osmologicznych,
 - e) wynagradzanie pozorantów.

§ 50

Kierownicy jednostek i komórek organizacyjnych Policji posiadających psy:

- 1) odpowiadają za organizację służby przewodników i efektywne używanie psów w służbie;
- 2) ustalają niezbędną liczbę psów uwzględniając postanowienia § 4;
- 3) zapewniają przewodnikom warunki do wykonywania obowiązków służbowych związanych z tresurą i utrzymaniem psów w godzinach pełnienia służby, z zastrzeżeniem § 24 ust. 1-4;
- 4) rozliczają czas służby przewodników, z zastrzeże-

niem § 24 ust. 5 i 6;

- 5) zapewniają:
 - a) zaopatrzenie przewodników w niezbędny sprzęt do:
 - używania w służbie,
 - prowadzenia ćwiczeń tresury,
 - żywienia i pielęgnowania psów,
 - b) zaopatrzenie w inne należności finansowe i materiałowe,
 - c) budowę i utrzymanie pomieszczeń dla psów oraz zapleczy gospodarczych.

§ 51

Naczelnicy wydziałów prewencji komend wojewódzkich Policji odpowiadają za właściwą organizację używania i utrzymania psów w służbie prewencyjnej.

§ 52

Naczelnicy laboratoriów kryminalistycznych komend wojewódzkich Policji odpowiadają za właściwą organizację używania i utrzymania psów w służbie kryminalnej.

§ 53

Właściwi kierownicy zakładów szkoły odpowiadają za organizację używania i utrzymania psów będących na jej stanie.

Rozdział 9

Dokumentacja i sprawozdawczość dotycząca przewodników i psów

§ 54

1. Przewodnik prowadzi Dziennik Pracy Psa Służbowego Policji, którego wzór określa załącznik nr 11 do zarządzenia.
2. Przewodnik sporządza:
 - 1) raport o użyciu psa służbowego Policji jako środka przymusu bezpośredniego;
 - 2) notatkę o użyciu psa służbowego Policji do tropienia śladów ludzi, przeszukania terenu i pomieszczeń, której wzór określa załącznik nr 13 do zarządzenia, lub notatkę, o której mowa w § 26 ust. 2.
3. Wzór raportu, o którym mowa w ust. 2 pkt 1, określa załącznik nr 12 do zarządzenia.

§ 55

1. Jednostki organizacyjne Policji wyposażone w psy w służbie prewencyjnej przesyłają na bieżąco do wydziału prewencji komendy wojewódzkiej Policji pisemne zgłoszenia padnięcia psa wraz z protokołami sekcji zwłok lub jego zaginięcia oraz odpisy związanych z tym decyzji i orzeczeń kończących postępowania dyscyplinarne i odszkodowawcze w sprawie szkód powstałych w majątku resortu spraw wewnętrznych i administracji.
2. Laboratoria kryminalistyczne komend wojewódzkich Policji wyposażone w psy, przesyłają na bie-

żąc do Centralnego Laboratorium Kryminalistycznego Komendy Głównej Policji dokumentację, o której mowa w ust. 1 oraz protokoły przekazania i wycofania psów ze służby.

§ 56

1. Policjanci, o których mowa w § 7 pkt 1 i 2:
 - 1) prowadzą rejestr przewodników i rejestr psów przydzielonych do jednostek organizacyjnych Policji na terenie województwa, zgodnie z właściwością określoną w § 3 ust. 6;
 - 2) prowadzą dokumentację dotyczącą:
 - a) używania i utrzymania psów,
 - b) zajęć doskonalenia sprawności użytkowej psów i testowania sprawności użytkowej psów,
 - c) zakupu, przekazania, przekwalifikowania, zaginięcia, padnięcia i wycofania psów ze służby w Policji.
2. Wzór rejestru, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 określa załącznik nr 15 do zarządzenia.

§ 57

Policjanci, o których mowa w § 7 pkt 2 prowadzą, oprócz dokumentacji wymienionej w § 56, dokumentację dotyczącą zestawień liczby badań osmologicznych, których wzór określa załącznik nr 14 do zarządzenia.

§ 58

1. Wydziały prewencji komend wojewódzkich Policji przesyłają do:
 - 1) Biura Prewencji i Ruchu Drogowego Komendy Głównej Policji:
 - a) protokoły wycofania psów ze służby – na bieżąco,
 - b) coroczną informację o występujących utrudnieniach w obszarze dotyczącym problematyki psów w służbie prewencyjnej oraz propozycje usprawnień organizacji i używania psów w służbie – w terminie do dnia 31 stycznia;
 - 2) szkoły protokoły przekazania i wycofania psów ze służby – na bieżąco.

2. Centralne Laboratorium Kryminalistyczne Komendy Głównej Policji, na bieżąco, przesyła do szkoły protokoły przekazania i wycofania psów ze służby.
3. Centralne Laboratorium Kryminalistyczne Komendy Głównej Policji prowadzi:
 - 1) rejestr przewodników i rejestr psów w laboratoriach kryminalistycznych komend wojewódzkich Policji;
 - 2) zbiorcze zestawienie liczby badań osmologicznych.
4. Szkoła prowadzi rejestr wydanych atestów oraz rejestr przewodników i psów, który jest aktualizowany na podstawie wydawanych atestów oraz otrzymywanych protokołów przekazania i wycofania psów ze służby. Rejestr prowadzony jest według wzoru, który określa załącznik nr 15.
5. Biuro Prewencji i Ruchu Drogowego Komendy Głównej Policji prowadzi rejestr psów wycofywanych ze służby, którego wzór określa załącznik nr 16.

Rozdział 10 Postanowienia końcowe

§ 59

Traci moc zarządzenie nr 11 Komendanta Głównego Policji z dnia 4 lipca 2002 r. w sprawie metod i form wykonywania zadań z użyciem psów służbowych, szczegółowych zasad ich szkolenia oraz norm wyżywienia (Dz. Urz. KGP Nr 10, poz. 64), z wyjątkiem § 24, § 25, § 26 ust. 1-5, 7, § 27 i § 28, które tracą moc z dniem 31 grudnia 2008 r.

§ 60

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 15 kwietnia 2008 r., z wyjątkiem § 33 ust. 2 i § 35, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2009 r.

Komendant Główny Policji
nadinsp. Andrzej Matejuk

**Załączniki
do zarządzenia nr 296
Komendanta Głównego Policji
z dnia 20 marca 2008 r.**

Załącznik nr 1

ATEST NR/.....

PSA SŁUŻBOWEGO DO

W dniu na podstawie Zarządzenia nr Komendanta Głównego Policji z dnia
w sprawie metod i form wykonywania zadań z użyciem psów służbowych, szczegółowych zasad ich szkolenia
oraz norm wyżywienia, dokonano oceny sprawności użytkowej psa służbowego o nazwie:

Nazwa, nr ewid.

będącego pod opieką przewodnika

(KWP/KSP)

(KMP/KPP/KRP)

PIES MOŻE BYĆ UŻYWANY DO

Atest ważny do r.

Podpis egzaminatora:

Komendant Szkoły

Wykonano w egz.
Rozesłano wg rozdzielnika

Załącznik nr 2

**ATEST NR/.....
PSA SŁUŻBOWEGO DO BADAŃ OSMOLOGICZNYCH**

W dniu na podstawie Zarządzenia nr Komendanta Głównego Policji z dnia
w sprawie metod i form wykonywania zadań z użyciem psów służbowych, szczegółowych zasad ich szkolenia
oraz norm wyżywienia, dokonano oceny sprawności użytkowej psa służbowego o nazwie:

Nazwa, nr ewid.

będącego pod opieką przewodnika
(KWP/KSP)

PIES MOŻE BYĆ UŻYWANY DO PROWADZENIA PROCESOWYCH BADAŃ OSMOLOGICZNYCH

Atest ważny do r.

Podpisy egzaminatorów

.....

Komendant Szkoły

Wykonano w egz.
Rozesłano wg rozdzielnika

Załącznik nr 3

KSIĄŻKA PSA SŁUŻBOWEGO POLICJI

Wzór – format A6, kolor biały, czarne napisy w języku polskim.

<p>KSIĄŻKA PSA SŁUŻBOWEGO POLICJI</p> 	<p style="text-align: right;">Do użytku wewnętrznego</p> <p>..... (Komenda Wojewódzka Policji)</p> <p style="text-align: center;">KSIĄŻKA PSA SŁUŻBOWEGO POLICJI</p> <p>..... (nazwa psa)</p> <p>..... (nr identyfikacyjny)</p> <p>..... (nr ewidencyjny)</p> <p>..... (kategoria)</p> <p>Wartość psa zł, po tresurze w roku</p>
---	--

Strona tytułowa

Strona 2

OPIS PSA		PRZEBIEG SŁUŻBY			
Rasa:		Data od do		Rodzaj kursu	Podpis i pieczęć
Płeć:					
Data urodzenia:					
Umaszczenie i znaki szczególne:					
Wysokość w kłębie	Długość tułowia				
Waga ciała (kg, data)					

Strona 3

Strony od 4 do 5

DANE O PRZEWODNIKU			SZCZEPIENIA OCHRONNE	
Data przydzielenia psa	Stopień, imię i nazwisko, jednostka terenowa	Przeszkolenie na kursach tresury psów	Szczenia inne (leptospiroza, parainfluenza itd.)	
			Szczepiony p. wściekliznie dn. r.	
		 (podpis i pieczęć lekarza wet.)	
			Szczenia inne (leptospiroza, parainfluenza itd.)	
			Szczepiony p. wściekliznie dn. r.	
		 (podpis i pieczęć lekarza wet.)	

Strona 6

Strony od 7 do 16

CHARAKTERYSTYKA PSA	KURSY RETRESURY I ATESTACJE														
	Data i rodzaj kursu														
														
	<table border="1"> <tr> <td>Posłuszeństwo</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Legitymowanie</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Obrona przewodnika</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Pościg</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Przeszukanie terenu i zabudowań</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Tropienie śladów</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Wyszukiwanie zapachu</td> <td></td> </tr> </table>	Posłuszeństwo		Legitymowanie		Obrona przewodnika		Pościg		Przeszukanie terenu i zabudowań		Tropienie śladów		Wyszukiwanie zapachu	
Posłuszeństwo															
Legitymowanie															
Obrona przewodnika															
Pościg															
Przeszukanie terenu i zabudowań															
Tropienie śladów															
Wyszukiwanie zapachu															
	Przewodniczący Komisji Kwalifikacyjnej														
..... (stanowisko, stopień, imię i nazwisko) (stopień, imię i nazwisko)														

Strony od 42 do 43

Strony od 44 do 52

INNE	SPIS TREŚCI
	Opis psa 3
	Przebieg służby 4 - 5
	Dane o przewodniku 6
	Szczepienia ochronne 7 - 16
	Okresowe przeglądy profilaktyczne i kwartalne odrobaczania 17 - 27
	Badania diagnostyczne 28
	Przebyte choroby 29 - 37
	Oceny sprawności użytkowej 38 - 41
	Charakterystyka psa 42 - 43
	Kursy retresury i atestacje 44 - 52
	Inne 53 - 55

Strony od 53 do 55

Strona 56

Załącznik nr 4

KRYTERIA DOBORU PSÓW**1. WYMOGI ZDROWOTNE****§ 1**

1. Do tresury kwalifikuje się psy bez względu na płeć, w wieku od roku do dwóch lat, o budowie i szacie zgodnej z wzorcem rasy, w odpowiedniej kondycji fizycznej i psychicznej.
2. Wyjątkowo, po konsultacji z przedstawicielami szkoły, dopuszcza się odstępstwa w zakresie wieku psów w odniesieniu do psów:
 - 1) przeznaczonych do szkolenia przez doświadczonych przewodników;
 - 2) o szczególnych predyspozycjach psychicznych do tresury;
 - 3) ras późno dojrzewających pod względem psychicznym.
3. W momencie zakupu psy muszą posiadać:
 - 1) aktualne zaświadczenie o szczepieniu przeciwko wściekliźnie;
 - 2) wyniki badania w kierunku dysplazji stawów biodrowych (z wyjątkiem szczeniąt i psów ras małych);
 - 3) urzędowe świadectwo zdrowia psa wystawione przez lekarza weterynarii, który to lekarz został zaznajomiony przez przedstawiciela jednostki dokonującej zakupu psa o dodatkowych wymaganiach stawianych psom policyjnym.

§ 2

1. O zakwalifikowaniu psa do tresury pod względem zdrowotnym decyduje lekarz weterynarii, wchodzący w skład komisji kwalifikacyjnej w szkole.
2. Przy braku pełnych możliwości diagnostycznych podstawą dyskwalifikacji psa może być uzasadnione podejrzenie występowania niektórych chorób i wad.
3. Podstawą dyskwalifikacji psa mogą być rażące odstępstwa od wzorca rasy, a także stwierdzenie:
 - 1) widocznych blizn i dużych uszkodzeń skóry, w szczególności wyłysień i odbarwień, nawet po zaleceniu, a także blizn lub innych śladów w okolicy szyi lub lewego ucha, mogących świadczyć o próbach usunięcia oznakowania elektronicznego lub tatuażu;
 - 2) wady urody w postaci całkowitej lub częściowej amputacji uszu lub ogona;
 - 3) złego stanu higieny psa, a w szczególności:
 - a) silnego zabrudzenia skóry i sierści,
 - b) inwazji egzopasożytów,
 - c) nieprawidłowej pielęgnacji sierści u psów ras wymagających specjalnych zabiegów takich jak strzyżenie lub trymowanie.

§ 3

1. Wadami dyskwalifikującymi psa do tresury w Policji są w szczególności:
 - 1) wady psychiczne i choroby neurologiczne objawiające się przykładowo:
 - a) nadpobudliwością ruchową lub innymi niepożądanymi zachowaniami,
 - b) zachowaniami sugerującymi możliwość występowania choroby kojcowej – bez względu na nasilenie objawów,
 - c) otepiałością lub słabą reakcją na bodźce środowiskowe,
 - d) innymi atypowymi reakcjami na bodźce zewnętrzne;
 - 2) wady i choroby narządów zmysłów, a w szczególności:
 - a) oczu, uszu, nosa,
 - b) zaburzenia równowagi,
 - c) choroba lokomocyjna;
 - 3) wady budowy i postawy, a w szczególności:
 - a) budowa nietypowa dla danej rasy (wzrost, waga, proporcje, kątownanie),
 - b) dysplazja stawów,
 - c) kulawizny,
 - d) stan po złamaniach kości,
 - e) krzywica,
 - f) dysfunkcje ruchowe,
 - g) nierozwinięta muskulatura;
 - 4) wady i choroby układu powłokowego, w tym:
 - a) uszkodzenia skóry i sierści, w szczególności otarcia, wygryzienia lub zmiany niedoborowe,
 - b) nieprawidłowa szata,
 - c) uszkodzenia poduszek łap i pazurów,
 - d) podejrzenie występowania neurodermatozy;

- 5) zaburzenia przemiany materii objawiające się między innymi:
 - a) wychudzeniem,
 - b) otyłością.
2. Do tresury nie kwalifikuje się także psów, u których stwierdzono:
 - 1) wady i braki uzębienia;
 - 2) schorzenia wymagające stosowania diety;
 - 3) przepuklinę pępkową lub wyczuwalny nadmiernie pępek;
 - 4) wnetrostwo;
 - 5) ciążę lub ciążę urojoną;
 - 6) nie podciągnięte sutki po odstawieniu szczeniąt.

§ 4

W przypadku stwierdzenia lub podejrzenia występowania innych chorób i wad, decyzję o zakwalifikowaniu psa do tresury podejmuje lekarz weterynarii, biorąc pod uwagę:

- 1) celowość leczenia (z uwzględnieniem jego czasu i kosztu) – tylko w przypadku psów szczególnie przydatnych do tresury;
- 2) względy tresurowe – w przypadku możliwości wyleczenia psa bez zaburzenia cyklu szkoleniowego.

2. PRÓBY CHARAKTERU PSA

§ 5

1. W celu sprawdzenia i oceny predyspozycji psa do tresury poddaje się go przed zakupem próbom charakteru, które obejmują:
 - 1) aportowanie;
 - 2) szukanie ukrytego przedmiotu;
 - 3) reakcję na strzał, hałas;
 - 4) obronę opiekuna i popęd do ścigania osoby uciekającej;
 - 5) samodzielność i czujność.
2. Próby wymienione w ust. 1 przeprowadza się poza miejscem stałego pobytu psa.
3. Szczegółowy charakter prób wymienionych w ust. 1 uzależniony jest od kategorii, w jakiej pies będzie trenowany.
4. Do prób należy przystępować z psem wypoczętym i wybieganym.

§ 6

1. Celem próby aportowania jest sprawdzenie czy pies aportuje różne przedmioty rzucone bądź wynoszone i ukrywane.
2. O sposobie puszczenia psa i terenie wykorzystanym do próby decyduje osoba sprawdzająca, z zastrzeżeniem następujących zasad:
 - 1) do aportowania należy używać przedmiotu o różnych kształtach i różnego rodzaju fakturze (miękkiej lub twardej) – takim przedmiotem może być w szczególności kawałek gumowego węża, piłeczka, drewniany klocek lub plastikowa rurka;
 - 2) pies musi mieć możliwość zapoznania się, w szczególności poprzez krótkotrwałą zabawę, z przedmiotem, który zostanie wykorzystany podczas próby;
 - 3) przedmiot powinien zostać odrzucony bądź wyniesiony i ukryty na odległość co najmniej dwadzieścia metrów;
 - 4) przedmiotów nie należy odrzucać bądź wynosić „pod wiatr”;
 - 5) czas pomiędzy odrzuceniem bądź wyniesieniem przedmiotu a puszczeniem psa w celu jego odnalezienia powinien wynosić minimum dziesięć sekund;
 - 6) podczas próby dopuszcza się pobudzanie psa głosem lub gestem;
 - 7) aportowanie należy przeprowadzać na smyczy lub „luzem”, w pomieszczeniu oraz w terenie otwartym z wykorzystaniem różnorodnego podłoża;
 - 8) pies po podjęciu przedmiotu powinien zareagować na przywołanie opiekuna i powrócić do niego z przedmiotem.
3. W stosunku do psów kwalifikowanych do szkolenia na kursie do wyszukiwania zapachu zwłok i ratownictwa wodnego wykonuje się dodatkowo element aportowania przedmiotu z wody, z zachowaniem następujących zasad:
 - 1) do wody należy rzucić przedmiot gwarantujący unoszenie się na wodzie;
 - 2) pies natychmiast powinien wskoczyć do wody i podjąć rzucony wcześniej przedmiot.
4. Pies podczas próby musi wykazać się pasją do aportowania różnych przedmiotów, wytrwałością szukania, radością z zabawy i pewnością zachowania.

§ 7

1. Celem próby szukania przedmiotu jest sprawdzenie predyspozycji psa do pracy węchowej w określonej kategorii.

2. O szczegółach próby decyduje osoba sprawdzająca, z zastrzeżeniem następujących zasad:
 - 1) próbę szukania przedmiotu przeprowadza się w pomieszczeniach lub w terenie otwartym;
 - 2) przedmiot użyty do próby powinien być nasączony zapachem ludzkim, narkotyku, materiału wybuchowego lub zwłok – odpowiednio do kategorii, w której ma być tresowany;
 - 3) pies musi mieć możliwość zapoznania się, w szczególności poprzez krótkotrwałą zabawę, z przedmiotem, który zostanie wykorzystany podczas próby;
 - 4) dopuszcza się pobudzanie psa podczas próby głosem lub gestem;
 - 5) podczas próby można sprawdzać reakcję psa na hałas.
3. Pies powinien współpracować z obcą osobą, w szczególności ze sprawdzającym lub kandydatem na przewodnika.
4. Pies nie może wykazywać zachowań agresywnych w stosunku do ludzi i innych psów.
5. Po odnalezieniu zapachu musi aktywnie sygnalizować miejsce ukrycia przedmiotu.

§ 8

1. Celem próby odporności na strzał jest zbadanie reakcji psa na odgłosy strzału.
2. Próbę przeprowadza się stosując hukowe środki pozoracyjne lub przy użyciu broni palnej, strzelając amunicją ćwiczebną.
3. Podczas próby należy przestrzegać następujących zasad:
 - 1) można przeprowadzać ją w terenie otwartym podczas swobodnego spaceru psa na smyczy, w czasie walki z pozorantem oraz podczas aportowania lub wyszukiwania ukrytego przedmiotu;
 - 2) strzały należy oddawać z różnych odległości w przedziale od dziesięciu do pięćdziesięciu metrów;
 - 3) oddający strzały powinien znajdować się w miejscu niewidocznym dla psa.
4. Podczas próby reakcji na hałas stosuje się różnego rodzaju źródła hałasu określone przez sprawdzającego.
5. Pożądanym zachowaniem u psa jest jego brak reakcji na strzały (hałas), spokój i równowaga. Niedopuszczalna jest reakcja lękowa psa objawiająca się chęcią ucieczki lub spadkiem zainteresowania próbą, w której pies uczestniczy.

§ 9

1. Celem próby obrony przewodnika i popędu do ścigania osoby uciekającej jest zbadanie zdolności obrończych psa, jego pewności i zdecydowania w ataku.
2. Podczas próby należy przestrzegać następujących zasad:
 - 1) psa należy prowadzić na smyczy (lince) i w kagańcu;
 - 2) pozorant ubrany w strój ochronny i uzbrojony w miękką pałkę, z odległości około trzech metrów (wcześniej pozostając w ukryciu), atakuje opiekuna psa w sposób zdecydowany, zachowując jednocześnie środki ostrożności;
 - 3) pozorant nie może uderzać psa pałką;
 - 4) po ataku psa pozorant musi mu ustępować;
 - 5) podczas próby dopuszcza się pobudzanie psa głosem lub gestem;
 - 6) na sygnał sprawdzającego opiekun przytrzymuje psa umożliwiając ucieczkę pozorantowi na odległość co najmniej dziesięciu metrów;
 - 7) na sygnał sprawdzającego opiekun zdejmuje psu kaganiec i puszcza psa luzem w kierunku uciekającego pozoranta;
 - 8) pozorant musi ustępować psu w trakcie pościgu oraz nie może uderzać go pałką.
3. Pies podczas próby musi wykazać się pasją do atakowania osoby i wytrwałością ataku. Niedopuszczalna jest reakcja lękowa psa, objawiająca się między innymi chęcią ucieczki lub brakiem reakcji obronnej w stosunku do pozoranta.

§ 10

1. Celem próby samodzielności i czujności jest sprawdzenie u psa reakcji w sytuacji zagrożenia pod nieobecność opiekuna.
2. Próbę można przeprowadzać w kagańcu lub bez kagańca.
3. O szczegółach próby decyduje osoba sprawdzająca, z zastrzeżeniem następujących zasad:
 - 1) opiekun, po przywiązaniu psa, oddala się na odległość co najmniej dziesięciu metrów;
 - 2) po upływie około jednej minuty od zdarzenia opisanego w pkt 1 pozorant, ubrany w strój ochronny i uzbrojony w pałkę, zbliża się do psa i z wzrastającą intensywnością atakuje go, zachowując jednocześnie środki ostrożności;
 - 3) pozorant nie może uderzać psa pałką, a po ataku psa musi mu ustępować.
4. Pies podczas próby musi wykazać się czujnością, samodzielnością, ostrością oraz popędem do samoobrony. Niedopuszczalna jest reakcja lękowa psa, objawiająca się między innymi chęcią ucieczki lub brakiem reakcji obronnej w stosunku do pozoranta.

„ZATWIERDZAM”
.....

PROTOKÓŁ
z testowania sprawności użytkowej psów kategorii: patrolowe, patrolowo-trojące, trojące

w dniach w

l.p.	Stopień, imię i nazwisko przewodnika psa	Dane psa			Jednostka Policji KWP	Oceny (1 ÷ 6)								Ocena ogólna	Termin ważności wystawione- go atestu	Uwagi
		Nazwa	Nr ewidencyjny	Kategoria		7	8	9	10	11	12	13	14			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
						Posuszenie	Pokonywanie przeszkód	Przeszukanie pomieszczeń	Przeszukanie terenu	Tropienie śladów *	Obrona przewodnika *	Atak bez kaganca *	Atak w kaganca **			

Testowanie sprawności użytkowej psów przeprowadził:
Pozostali członkowie komisji:

1.
2.
Podpis:
Podpis:
Podpis:

Załącznik nr 5a

* nie dotyczy psów patrolowych
** nie dotyczy psów trojących

Wykonano w egz.
Rozesłano wg rozdzielnika.

„ZATWIERDZAM”

.....

PROTOKÓŁ
z testowania sprawności użytkowej psów do wyszukiwania zapachów narkotyków

w dniach w

I.p.	Stopień, imię i nazwisko przewodnika psa	Dane psa		Jednostka Policji KWP	Oceny (zal./nzal.)						Ocena ogólna	Termin ważności wystawionego atestu	Uwagi					
		Nazwa	Nr ewidencyjny		6	7	8	9	10	11								
1					Postuszeństwo	Zapach marihuany	Zapach haszyszu	Zapach amfetaminy	Zapach kokainy	Zapach heroiny								14

Testowanie sprawności użytkowej psów przeprowadził: Podpis:

Pozostali członkowie komisji:
 1. Podpis:
 2. Podpis:

„ZATWIERDZAM”

PROTOKÓŁ
z testowania sprawności użytkowej psów do wyszukiwania zapachów materiałów wybuchowych

w dniach w

l.p.	Stopień, imię i nazwisko przewodnika psa	Dane psa		Jednostka Policji KWP	Oceny (zal./nzal.)					Ocena ogólna	Termin ważności wystawio- nego atestu	Uwagi
		Nazwa	Nr evidencyjny		6	7	8	9	10			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
					Posuszeństwo	Zapach trotylu	Zapach górniczych materiałów wybuchowych	Zapach plastycznych materiałów wybuchowych	Zapach mieszanin pirotechnicznych			

Testowanie sprawności użytkowej psów przeprowadził:

Podpis:

Pozostali członkowie komisji:

1.
Podpis:2.
Podpis:Wykonano w egz.
Rozesłano wg rozdzielnika

Załącznik nr 5c

„ZATWIERDZAM”

.....

PROTOKÓŁ
z testowania sprawności użytkowej psów do wyszukiwania zapachu zwłok ludzkich i ratownictwa wodnego

w dniach w

l.p.	Stopień, imię i nazwisko przewodnika psa	Dane psa			Jednostka macierzysta KWP	Oceny (zal./nzal.)				Ocena ogólna	Termin ważności wystawionego atestu	Uwagi
		Nazwa	Nr ewidencyjny	Kategoria		6	7	8	9			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
					Posuszenie	Praca wéchowana na lądzie	Praca wéchowana na wodzie	Ratowanie tonących				

Testowanie sprawności użytkowej psów przeprowadził: Podpis:

Pozostali członkowie komisji:
 1. Podpis:
 2. Podpis:

Wykonano w egz.
Rozesłano wg rozdzielnika

„ZATWIERDZAM”

.....

PROTOKÓŁ
z testowania sprawności użytkowej psów do działań antyterrorystycznych

w dniach w

l.p.	Stopień, imię i nazwisko przewodnika psa	Dane psa		Jednostka Policji KWP	Oceny (1 + 6)						Ocena ogólna	Termin ważności wystawionego atestu	Uwagi	
		Nazwa	Nr ewidencyjny		6	7	8	9	10	11				
1	2	3	4	5	Postuszeństwo	Pokonywanie przeszkód	Przeszukanie pomieszczeń	Przeszukanie terenu	Atak bez kaganca	Atak w kaganca	12	13	14	

Testowanie sprawności użytkowej psów przeprowadził:

Podpis:

Pozostali członkowie komisji:

1.

Podpis:

2.

Podpis:

Wykonano w egz.
Rozesłano wg rozdzielnika

Załącznik nr 5e

„ZATWIERDZAM”

.....

PROTOKÓŁ
z testowania sprawności użytkowej psów do badań osmologicznych

w dniach w

l.p.	Stopień, imię i nazwisko przewodnika psa	Dane psa		Jednostka Policji KWP	Badanie osmologiczne. Ocena (zał. / nzal.)	Termin ważności wystawionego atestu	Uwagi
		Nazwa	Nr ewidencyjny				
1	2	3	4	5	6	7	8

Testowanie sprawności użytkowej psów przeprowadzili: 1. Podpis:

2. Podpis:

Wykonano w egz.
Rozesłano wg rozdzielnika

Załącznik nr 6

Sposób określania wartości norm żywieniowych dla poszczególnych ras psów**§ 1**

1. Wartość podstawowej dziennej normy żywieniowej psa stanowi kwota odpowiadająca 70% dziennej stawki żywieniowej policjanta „SZ”.
2. Podstawową normą żywieniową jest norma letnia P określana dla psów dorosłych, w przedziale wagowym od dwudziestu pięciu do czterdziestu kilogramów.
3. W okresie zimowym dla każdego psa dodatkowo wydaje się w naturze lub w postaci równoważnika pieniężnego słomę w ilości trzydziestu kilogramów na cały ten okres.
4. Zmiany norm obliczane są względem normy podstawowej P, odrębnie dla okresu letniego i zimowego.
5. Dla psów ras małych, których waga nie przekracza dwudziestu pięciu kilogramów stosuje się normę MP.
6. Dla psów ras średnich, których waga mieści się w przedziale od dwudziestu pięciu kilogramów do czterdziestu kilogramów, stosuje się normę podstawową P.
7. Dla psów ras dużych, których waga przekracza czterdzieści kilogramów, stosuje się normę DP.
8. Pies może być zakwalifikowany do innej kategorii wagowej – i tym samym może mu zostać przyznana inna norma żywieniowa – po złożeniu przez koordynatora stosownego wniosku, jedynie w szczególnych przypadkach, do których przykładowo należą następujące sytuacje:
 - a. pies cechuje się szybką przemianą materii;
 - b. pies ma skłonność do otyłości.
9. Wniosek, o którym mowa w ust. 8 musi opierać się na pisemnej opinii lekarza weterynarii stale opiekującego się danym psem. Opinia lekarza musi być aktualizowana co trzy miesiące. W przeciwnym wypadku pies automatycznie ma przyznaną właściwą dla swojej wagi normę żywieniową.
10. Dla psów w tresurze – zarówno stacjonarnej, jak i indywidualnej – stosuje się powiększoną normę T oznaczoną w następujący sposób:
 - 1) dla psów ras małych – MPT;
 - 2) dla psów ras średnich (typ owczarka niemieckiego) – PT;
 - 3) dla psów ras dużych – DPT.
11. W przypadku psów pracujących na podstawie metody smakołykowo-wyróżnieniowej, przewiduje się dodatkową normę żywieniową PO w wysokości P. Podczas szkolenia stacjonarnego psy otrzymują smakołyki w naturze. Podczas szkolenia obowiązuje odpowiednio norma TO.
12. Rodzaj smakołyków używanych w tresurze określają programy tresurowe lub kadra dydaktyczna szkoły. Dopuszcza się zastosowanie norm PO dla psów innych specjalności na wniosek instruktora prowadzącego szkolenie, po zatwierdzeniu zmiany przez lekarza weterynarii szkoły.

§ 2

1. W przypadkach chorób wymagających stosowania krótkotrwałej diety – do dwóch tygodni – o rodzaju karmy (karma lecznicza lub dietetyczna), decyduje lekarz weterynarii, wydając stosowną opinię na piśmie. W przypadku, gdy koszt tego typu karmy przekracza wysokość równoważnika, na wniosek koordynatora, przewodnikowi refunduje się różnicę pomiędzy wysokością równoważnika, a kosztami zakupu karmy leczniczej lub dietetycznej, według dowodów jej zakupu, pod warunkiem, że ilość zakupionej karmy jest zgodna z zaleceniami lekarza.
2. W przypadku konieczności długotrwałego – przekraczającego okres dwóch tygodni – stosowania karm dietetycznych, zasady finansowania diety są identyczne, jak przy dietach krótkotrwałych, z następującymi zastrzeżeniami:
 - 1) konieczność i rodzaj stosowanej diety musi być potwierdzona badaniami klinicznymi, przeprowadzonymi w innym ośrodku weterynaryjnym;
 - 2) całkowity dzienny koszt żywienia dietetycznego nie może być wyższy niż wyliczony w stawce T, a więc w zależności od wielkości psa – MPT, PT, lub DPT.
3. Psa należy wycofać ze służby z przyczyn zdrowotnych:
 - 1) w przypadku gdy koszty diety przekraczają wartości, o których mowa w ust. 2 pkt 2;
 - 2) w przypadku gdy w trakcie szkolenia stwierdzono u psa konieczność stosowania długotrwałej diety.
4. W przypadku skierowania do szkoły na zajęcia doskonalenia sprawności użytkowej lub testowanie sprawności użytkowej psa wymagającego stosowania diety, koordynator jest zobowiązany do wcześniejszego poinformowania szkoły o tym fakcie, celem nieprowiantowania psa.

5. W przypadku skierowania do szkoły psa, o którym mowa w ust. 4, kierownik jednostki organizacyjnej Policji lub kierownik komórki, do której przewodnik z psem jest przydzielony, zapewnia przewodnikowi środki na zakup karmy dietetycznej dla psa na cały okres szkolenia.

§ 3

1. W szczególnie uzasadnionych przypadkach przewiduje się żywienie szczeniąt, suk ciężarnych i karmiących na zasadach i zgodnie z normami przewidzianymi w żywieniu dietetycznym, bez konieczności uzyskiwania dodatkowego potwierdzenia z innego ośrodka weterynaryjnego.
2. Mieszanki witaminowe, mineralne i podobnie działające preparaty dodawane do karmy, podawane na zlecenie lekarza weterynarii, nie są ujęte w normach żywieniowych psów i są refundowane na podstawie dowodów ich zakupu, na identycznych zasadach, jak leki weterynaryjne, preparaty profilaktyczne, zabiegi lecznicze i czynności pielęgnacyjne, których przewodnik nie może wykonać we własnym zakresie.

TABELA STAWEK ŻYWIENIOWYCH DLA PSÓW

Przelicznik stawki „SZ”	Podstawowa		Podstawowa Smakołykowa O		Tresurowa T		Tresurowa Smakołykowa TO	
	letnia	zimowa	letnia	zimowa	letnia	zimowa	letnia	zimowa
Psy ras małych (do 25 kg) MP	0,5	0,7	0,6	0,8	0,7	0,9	0,8	1,0
Psy (od 25 do 40 kg) P	0,7	0,9	0,8	1,0	0,9	1,1	1,0	1,2
Psy ras dużych (powyżej 40 kg) DP	0,9	1,1	1,0	1,2	1,1	1,3	1,2	1,4

Załącznik nr 7

....., dnia r.

PROTOKÓŁ ZAKUPU PSA

Zgodnie z decyzją nr z dnia roku komisja w składzie:

1. Przewodniczący komisji
2. Członek komisji
3. Członek komisji

dokonała zakupu psa/suki* o nazwie, rasy, maści, data urodzenia/wiek*

Sprzedający (personalna, adres)

Cena zakupu zł, słownie zł

Ocena przydatności do tresury:

- 1) budowa ciała/eksterier
- 2) aportowanie przedmiotów
- 3) wyszukiwanie przedmiotów
- 4) reakcja na strzały / hałas
- 5) obrona opiekuna, pościg
- 6) samodzielność i czujność

Orzeczenie lekarza weterynarii

.....

.....

(podpis lekarza wet.)

Oświadczenie sprzedającego:

Nie zgłaszam zastrzeżeń do ustalonej ceny psa. Odpowiadam za wady obniżające wartość użytkową psa, zgodnie z przepisami kodeksu cywilnego.

.....

(podpis sprzedającego – czytelny)

Podpisy komisji:

.....

członkowie

przewodniczący

.....

.....

Wyżej opisanego psa – w dniu r. – przyjąłem do tresury.

Pies otrzymał nazwę i nr ewid.

.....

.....

(stopień, imię i nazwisko)

(podpis)

*niepotrzebne skreślić

Załączniki:

1.

2.

3.

Załącznik nr 8

„ZATWIERDZAM”

.....

**PROTOKÓŁ
PRZEKVALIFIKOWANIA PSA SŁUŻBOWEGO POLICJI**

Zgodnie z decyzją Komendanta Centrum Szkolenia Policji nr z dniaroku

komisja w składzie:

- 1. Przewodniczący komisji
- 2. Członek komisji
- 3. Członek komisji

dokonała przekwalifikowania psa kategorii

(aktualna kategoria psa)

o nazwie nr ewidencyjny

rasy nr identyfikacyjny

będącego pod opieką przewodnika

(stopień, imię i nazwisko)

Z

(jednostka Policji)

na psa kategorii

(nowa kategoria psa)

1. Ocena sprawności użytkowej psa po przekwalifikowaniu:

.....
.....
.....
.....
.....

2. Wnioski komisji:

.....
.....
.....
.....
.....

Podpisy komisji:

członkowie

przewodniczący

.....
.....

.....

Załącznik nr 9

„ZATWIERDZAM”

.....

**PROTOKÓŁ
PRZEKAZANIA PSA SŁUŻBOWEGO POLICJI**

W dniu zgodnie z poleceniem

..... z dnia r.

komisja w składzie:

1) Przewodniczący -

2) Członkowie -

-

dokonała przekazania psa

(kategoria psa)

o nazwie nr ewidencyjny

rasy nr identyfikacyjny

przewodnikowi psa służbowego/policjantowi *

.....

(stopień, imię i nazwisko, jednostka organizacyjna Policji)

od przewodnika psa służb.

(stopień, imię i nazwisko, jednostka organizacyjna Policji)

Przyczyny przekazania psa służbowego oraz inne uwagi:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Przekazany sprzęt i dokumentacja:

.....
.....
.....
.....
.....
.....

.....
(podpis zdającego psa służbowego)

.....
(podpis przyjmującego psa służbowego)

Podpisy komisji:

członkowie

przewodniczący

.....

.....

.....

Wykonano w egz.

Rozesłano wg rozdzielnika.

Załącznik nr 10

„ZATWIERDZAM”

.....

**PROTOKÓŁ
WYCOFANIA PSA ZE SŁUŻBY W POLICJI**

Zgodnie z decyzją nr z dnia roku,
komisja w składzie:

- 1. Przewodniczący komisji
- 2. Członek komisji
- 3. Członek komisji
- 4. Lekarz weterynarii

dokonała wycofania ze służby w Policji psa kategorii

o nazwie, nr ewidencyjny,
rasy nr identyfikacyjny,
w wieku/urodzonego, będącego na stanie,
(jednostka organizacyjna psa)

pod opieką przewodnika
(stopień, imię i nazwisko)

1. Przyczyny wycofania psa ze służby w Policji
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

2. Wnioski komisji
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Podpisy komisji:

Członkowie:

Przewodniczący:

.....
.....
.....

.....

Załącznik nr 11

DZIENNIK PRACY PSA SŁUŻBOWEGO POLICJI

..... nr ewid.

(nazwa psa służbowego)

.....

(jednostka Policji / komórka organizacyjna Policji)

prowadzony przez

(stopień, imię i nazwisko)

Rozpoczęty dnia

Zakończony dnia

L.p.	L.dz. RSD	Data	Praca z psem		Forma służby. Rodzaj zdarzenia. Realizowane elementy ćwiczeń tresurowych.	Uwagi
			Godzina rozpoczęcia	Godzina zakończenia		

Załącznik nr 12

.....
(stopień, imię i nazwisko)

.....
(miejscowość i data)

.....
(stanowisko)

.....
(jednostka Policji)

**RAPORT
Z UŻYCIA PSA SŁUŻBOWEGO POLICJI
JAKO ŚRODKA PRZYMUSU BEZPOŚREDNIEGO**

W dniu o godz. w
(miejsce zdarzenia, ulica itp.)

użyłem psa służbowego Policji kategorii,
o nazwie, nr ewidencyjny,
jako środka przymusu bezpośredniego w stosunku do osoby/osób:

.....
.....
(dane personalne)

w celu

Pies został użyty, jako środek przymusu bezpośredniego, w następujących okolicznościach

.....
.....
.....
(opis zdarzenia, w tym czynności bezpośrednio przed użyciem psa)

W wyniku użycia psa jako środka przymusu bezpośredniego

.....
.....
.....
(opisać skutki użycia psa np. obrażenia osoby, uszkodzenia mienia itp.)

Czynności przewodnika po użyciu psa jako środka przymusu bezpośredniego:

.....
.....
.....
.....

(opisać sposób udzielenia pierwszej pomocy przedmedycznej, dane personalne ewentualnych świadków zdarzenia,
dalsze postępowanie z osobą/osobami, wobec której/których użyto psa itp.)

Sporządził:

.....

Załącznik nr 13

.....
(stopień, imię i nazwisko)
.....
(stanowisko)
.....
(jednostka Policji)

.....
(miejscowość i data)

**NOTATKA SŁUŻBOWA
Z UŻYCIA PSA SŁUŻBOWEGO POLICJI**

DO.....
(określić rodzaj czynności)

W dniu o godz. otrzymałem/am polecenie od
(stanowisko, stopień, imię i nazwisko)
użycia psa służbowego Policji kategorii,
o nazwie, nr ewidencyjny
Czynności z psem służbowym na miejscu zdarzenia rozpocząłem/am około godz.
W trakcie realizacji czynności byłem ubezpieczony/a przez
(stopień, imię i nazwisko)
Czynności procesowe na miejscu zdarzenia prowadzone były przez
(stopień, imię i nazwisko)

Krótki opis zaistniałego zdarzenia, okoliczności użycia psa (w tym warunki atmosferyczne):

.....
.....
.....
.....
.....

Przebieg czynności:

.....
.....
.....
.....
.....

(opis tropienia śladów ludzi, przeszukania terenu i pomieszczeń, wyszukiwania zapachów)

Wynik użycia psa:

.....
.....
.....
.....

Sporządził:

.....

Załącznik nr 14

ZESTAWIENIE BADAŃ OSMOLOGICZNYCH

przeprowadzonych w LK KWP w w r.

Lp.	Nazwa jednostki, pracownia	Liczba zrealizowanych ekspertyz	Liczba ekspertyz opracowanych wstępnie*	Liczba ekspertyz pozostałych do wykonania	Liczba przebadanych materiałów dowodowych	Liczba przebadanych materiałów porównawczych

Sporządził:
(stopień, imię i nazwisko)

Naczelnik Laboratorium
Kryminalistycznego KWP

.....
(stopień, imię i nazwisko)

* dotyczy ekspertyz wykonanych przez osoby bez uprawnień do samodzielnego wykonywania ekspertyz osmologicznych

Wykonano w egz.
Rozesłano wg rozdzielnika

Załącznik nr 15

STAN LICZBOWY PSÓW KWP na dzień r.

Lp.	Dane przewodnika psa								Dane psa służbowego								
	Stopień	Nazwisko	Imię	Identyfikator	Data urodzenia	Imię ojca	Jednostka Policji (KMP/KPP/KRP)	Przeszkolenie*	Nazwa psa	Nr ewidencyjny	Kategoria	Rasa	Nr identyfikacyjny	Data urodzenia	Rok rozpoznaćia tresury	Nr atestu	Data ważności atestu
1.																	
2.																	

* Rodzaje ukończonych kursów dla przewodników psów służbowych.

Wykonano w egz.
Rozesłano wg rozdzielnika.

Załącznik nr 16

PSY WYCOFANE ZE SŁUŻBY W KWP stan na dzień r.

Lp.	Dane psa						Dane przewodnika			Przyczyna wycofania psa					
	Kategoria psa	Nazwa psa	Nr ewidencyjny	Rasa	Rok rozpozczęcia tresury	Jednostka Policji (KMP/KPP/KRP)	Nazwisko	Imię	Stopień	Identyfikator	Data wycofania psa ze służby	Przyczyna	Informacja o wycofanym psie		
1.															
2.															

Wykonano w egz.
Rozesłano wg rozdzielnika.